

OSKARSHAMN

FÖRSTUDIE FÅRHAGSBERGETS NATURRESERVAT

**LOKALA UTVECKLINGSPLANER I KRISTDALABYGDEN & BOCKARABYGDEN
JOURNALNUMMER 2018:12**

**ANNICKA GUNNARSSON & NIINA NORDLUND
HELA SVERIGE OSKARSHAMN**

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Astrid Lindgrens Hembygd
Lokal ledd utveckling

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

BAKGRUND

Syfte och bakgrund till förstudien

Utveckling av Fårhagsbergets naturreservat har lyfts fram som en aktivitet i Möckhult som en del i Bockarabygdens lokala utvecklingsplan 2017-2025. Aktiviteten togs med i det lokala utvecklingsprojektet för Bockarabygden och Kristdalabygden 2018-2020.

Syftet med förstudien om Fårhagsbergets naturreservat är att undersöka möjligheterna att utveckla naturreservatet för naturupplevelser för såväl invånare i Möckhult men även för besökare och turister. Målet är att genomföra en nulägesanalys av naturreservatets befintliga status och komma med förslag på förbättringar för att naturreservatet ska utvecklas och locka besökare.

FÅRHAGSBERGETS NATURRESERVAT

Urberg, gammal skog och vatten

Fårhagsbergets naturreservat sköts av Länsstyrelsen i Kalmar län och ligger precis i anslutning till Hammarsjön. Länsstyrelsen beskriver reservatet som består av berget, skogen och vattnet. Själva Fårhagsberget, med en höjd på cirka 30-40 meter är ett kuperat, uppstigande urbergsparti med smärre branter och raviner.

Skogen som omger berget domineras av barr med inslag av lövskog och hagmark vid Hammarsboåns mynning i Hammarsjön. Skogen är mellan 120-160 år gammal men vissa tallar är uppemot 250 år gamla.

FAKTA

Beslutsår: 1998

Areal: 52 hektar varav 40 hektar land

Kommun: Oskarshamn

Markägare: Sveaskog AB

Förvaltare: Länsstyrelsen Kalmar län

HITTA TILL NATURRESERVATET

Sväng av från riksväg 47 i höjd med Smältebro mot Möckhult och Hammarsbo. Parkering finns vid vägskälet vid Ekudden. Från informationsskylten vid Fårhagsberget utgår Mönsteråsleden söderut.

KARTA & OMRÅDE

I anslutning till naturreservatet finns en parkering och en vandringsled slingrar sig genom området. Intill Hammarsjön finns en rastplats med utsikt över Ladugårdsviken i Hammarsjön.

Karta från Länsstyrelsens WebbGIS

NULÄGESANALYS

Niina Nordlund, affärsutvecklare och naturguide inom hållbar naturturism, fick i uppdrag att för projektets räkning göra en nulägesanalys av Fårhagsbergets naturreservat.

Jag åkte ut till reservatet en tidig april morgon 2020. Började mitt uppdrag med att knappa in mitt resmål på mobilens GPS och fick fram en vägbeskrivning. Eftersom jag bor i närområdet så hade jag också bildat mig en uppfattning om vart jag skulle svänga av väg 37.

Det fanns ingen skylt där det stod att det var ett naturreservat utan på skylten var det en fisksymbol och där stod Hällesjöarna 7. Jag svängde på anvisning av min GPS in och färdades vidare på en vacker mindre väg med fina natur och färbereshagar.

Hade med mig kartan jag skrivit ut ifrån Länsstyrelsens webbsida men blev lite förvirrad när jag kom fram vart jag skulle parkera. Ställde mig där jag misstänkte att det kunde vara. Här stod två fina tavlor en med en karta över Mönsteråsleden och en med föreskrifter för besökare, karta och beskrivning över naturreservatet.

Jag kollade sedan kartan noga och gick fram och tillbaka på vägen för att få en uppfattning om vart jag skulle gå in. Till slut lyckades jag hitta rätt stig och jag valde att gå den högra slingan bort till rastplatsen först.

Det var otroligt vackert att följa Hammarsboån ut mot Hammarsjön. Stigen var inte så upptrampad och jag förstod snart att här var det vinröda duttar på träden jag skulle följa. På den här slingan var det mest lövskog. På vissa ställen var det lite svårt att se varåt jag skulle och jag gick fel någon gång.

På enstaka platser fanns ledpinnar. På vissa ställen fick man gå åt sidan eftersom där låg ett och annat träd och en del ris över stigen. På två ställen var det en trappa som tog en över fårstängslet och in och ut i den fina hagmarken.

Jag kom så småningom fram till en fin rastplats. Utsikten var bedårande vacker över Hammarsjön och där stod en stor och ståtlig gammal ek. Det fanns gott om sittplatser och den finaste lilla eldstad som jag någonsin sett. Runda fina stenar i en ring med grön mossa på. Det är så jag önskar att ingen skulle grilla i den för att den fina mossan inte ska försvinna. Jag fortsatte och valde att gå ut på vägen och gick den vägen tillbaka till den vänstra slingan.

Den vänstra slingan tog mig fort in i känslan av att ha stigit rakt in i John Bauers sagoskog. Jag kunde nästan ana trollen som iakttog mig bakom de mossbeklädda stenarna. Här var stigen mera upptrampad och det var betydligt bättre uppmärkt med ledpinnar med jämna mellanrum.

Naturen var så andlöst vacker att jag fick stanna ofta för att riktigt kunna ta in allt jag såg. Det var tyvärr en del vildsvinsbök, framför allt ner mot sjön. Jag fick även här runda ett och annat träd som låg över stigen. Jag passerade en kolbotten med en fin informationstavla.

Uppe på Fårhagsberget, ett urberg med månghundraåriga tallar kunde jag verkligen känna historiens vingslag. Där stod jag andäktigt kvar och tog in nuet en stund. Så som jag valt att gå den vänstra slingan som egentligen bestod av två slingor utformade som en åtta kom jag alltför snart ut igen där jag startat. Jag måste erkänna att jag gärna hade stannat kvar i den sagolika skogen några timmar till.

Jag kan varmt rekommendera ett besök i Fårhagsbergets fina naturreservat.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

En upplevelse för alla naturälskare

För att skapa en bättre naturupplevelse har Niina sammanställt ett antal följande förslag på förbättringar av Fårhagsbergets naturreservat:

- Vägskyld vid väg 37 (från båda håll) där det står Fårhagsbergets naturreservat.
- P-skyld och förbättring av parkeringsyta.
- Flytta brevlådor så de står för sig och informationstavlor för sig.
- Tydliggöra var de olika slingorna börjar.
- Märka upp högra slingan med ledpinnar, ser illa ut med märkning på träden.

- Förbättra stigen högra slingan.
- Grind vid sidan av trappor för att underlätta för dem som har svårt att gå uppför trappa och dem med hund.
- Plocka bort ris och nedfallna träd längs med båda slingorna.
- Plocka fram och bevara den fina gamla eldstaden.
- Göra ny större eldstad vid rastplatsen.
- Placera ut några bord med bänkar.
- Digital karta över leden i appen Naturkartan
- Skyltar med QR koder med information om träd, växter, ån, sjön och andra intressanta saker man passerar längs stigen.
- Tydligare uppmärkning hur leden går på berget.
- Märka ut hur långa slingorna är vid informationstavlor.
- Vi markering på träd, använd gärna en schablon för att undvika rinningar på trädet.
- Utgå gärna från det nationella ramverket för vandringsleder när det gäller kvalitetskriterier: <https://tourisminskane.com/sites/tourisminskane/files/files/2021-02/210223%20Kvalitetskriterier.pdf>

NÄSTA STEG

Samverkansprojekt

Som förslag på nästa steg är att exempelvis Möckhults byalag initierar ett samverkansprojekt där Mönsterås kommun, Oskarshamns kommun och Länsstyrelsen i Kalmar län ingår. Stöd för genomförande av ett lokalt utvecklingsprojekt kan potentiellt sökas från Länsstyrelsen eller Astrid Lindgrens Hembygd.

Ett urval av bilder från naturreservatet finns på kommande sidor. Foto: Niina Nordlund

1) Vid infarten mot Möckhult vid väg 37 saknas skylt om naturreservat

2) Parkering med vy över Hammarsjön

3) Informationstavla med karta över Mönsteråsleden som utgår från reservatet

5) Orange ledmarkering

6) Hundvänlig vandringsled. Tänk på att hålla hunden kopplad i naturreservatet.

7) Rastplats med utsikt över Hammarsjön

8) Grillplats intill Hammarsjön

9) Vattenflöde i naturreservatet

10) Fårhagsberget

11) Ett litet trollbo i skogen

12) John Bauer-känsla med mossa och stenar

13) Grankotte i husmossa

14) Tallar omgivna av granar

15) Skägglav i skogen

16) Färgmarkering i rött med rinningar

17) Svårframkomligt med fallna träd

18) Plåt och rishög som bör tas bort

19) Rotvälta – ser du trollen?

20) En gammal gran

21) Informationstavla vid Kolbotten